

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут права
Кафедра теоретико-правових дисциплін

Затверджено

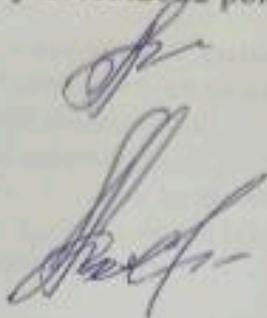
Науково-методичною радою Університету,
протокол від «19» 10 2022 №7

Голова НМР С. СУПРУНЕНКО

Робоча програма
навчальної дисципліни
«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ГАЛУЗІ ПРАВА»
для підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня
(денної та заочної форми навчання)
галузь знань 08 «Право»
спеціальність 081 «Право»
освітня-наукова програма: «Право»
статус дисципліни: обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень в галузі права» складена на основі освітньо-наукової програми «Право», для підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 081 «Право», затвердженої Вченою радою Університету 29.09.2022 року протокол № 3.

Укладачі:

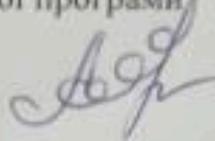
А. ШЕВЧЕНКО, д.ю.н., професор,
в.о.завідувача кафедри теоретико-
правових дисциплін

А. БЕРЕСТЕНЬ, ст. викладач кафедри
теоретико-правових дисциплін

Рецензенти:

С.КУДІН, д.ю.н., професор, професор
кафедри теоретико-правових дисциплін
Т.МАЦЕЛИК, професор, д.ю.н., професор
кафедри публічного права

Гарант освітньо-наукової програми
«Право»

Ю. АНІСТРАТЕНКО, д.ю.н.,
професор кафедри публічного
права

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою теоретико-правових дисциплін, протокол від 5.10.2022 р. № 4.

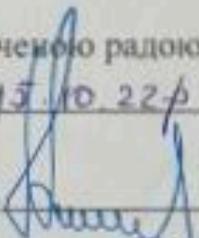
В.о. завідувача кафедри

А. ШЕВЧЕНКО, д.ю.н., професор

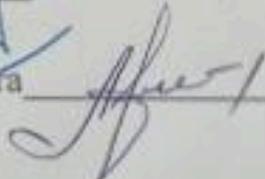
Розглянуто і схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту права, протокол від 13.10.22р р. № 4.

Голова Вченої ради ННІ права

В. ТОПЧІЙ, д.ю.н., професор

Завідувач відділу планування, організації та контролю освітнього процесу

Л. МІЛІМКО

Реєстраційний № _____

ЗМІСТ

1.	Передмова.....	4
2.	Опис навчальної дисципліни.....	5
2.1.	Перелік компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни.....	6
2.2.	Результати навчання	6
2.3.	Пререквізити та постреквізити вивчення дисципліни.....	7
2.4.	Структура навчальної дисципліни	8
3.	Зміст навчальної дисципліни за змістовими модулями.....	10
4.	Критерії оцінювання.....	14
5.	Засоби оцінювання	18
6.	Перелік питань до поточного та підсумкового контролю	19
7.	Рекомендована література	22
8.	Лист моніторингу.....	24

1. ПЕРЕДМОВА

1. Мета навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень в галузі права» є ознайомлення майбутніх докторів філософії з сучасними історичними науками, методами і надбаннями яких користуються вчені-юристи, а також з сучасним інструментарієм джерелознавчого дослідження; формування в здобувачів поглиблених професійних знань та навичок у сфері організації і проведення наукового дослідження, отримання чітких уявлень про сутність наукової роботи, методик здійснення правових досліджень, стандарти наукового висловлювання і оформлення своєї позиції, ознайомлення з теоретико-правовими проблемами, які існують на сьогодні в Україні в межах вивчення предмету, та можливими варіантами їх вирішення.

1.2. **Основними завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень в галузі права» є озброєння аспірантів знаннями термінології права на поняттєвому та лінгвістичному рівні; отримання навичок щодо логіки правового дослідження; вивчення методики роботи над документальним та науковим матеріалом з права; методика написання тексту наукової роботи з правознавства.

1.3. **Методами** навчання є: словесні, наочні, практичні, евристичні, частково-пошукові, дослідницькі, експериментальні, методи проблемного викладання, методи проекту, методи колективної розумової діяльності, методи самостійної роботи, творчі, проблемно-пошукові методи.

Формами навчання є: лекція, семінарське заняття, самостійна робота студентів, індивідуальне заняття, консультація.

1.4. **Формами організації занять** є: усне опитування, розв'язування задач, виконання контрольних заходів.

1.5. **Організація поточного та підсумкового контролю знань.** Поточний контроль здійснюється протягом семестру за кожним модулем (заліковим кредитом) і включає: оцінювання активності аспіранта на семінарському занятті, оцінка виконання самостійної та індивідуальної роботи аспіранта, оцінювання виконання контрольної модульної роботи. У результаті проведення поточного контролю аспірант може набрати від 0 до 50 балів. Підсумковий контроль знань аспірантів відбувається під час екзамену, який оцінюється в максимум 50 балів (білет складається з 2 теоретичних питань, які кожне оцінюються максимально у 15 балів і 10 тестових завдань, які кожен оцінюються максимально в 2 бали за правильну відповідь). Підсумковою оцінкою з навчального курсу є сума набраних балів за результатами поточного контролю і з екзамену.

2.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань спеціальність спеціалізація	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) рівень	Обов'язкова	
Модулів – 2	Галузь знань: 08 «Право»	Рік підготовки:	
Змістовних модулів - 2		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
		16 год.	4 год.
	Семінарські		
	14 год.	2 год.	
	Лабораторні		
	год.	год.	
	Самостійна робота		
	58 год.	82 год.	
Індивід.-консультац. робота: 2 год./ 2 год.			
Форма семестрового контролю: екзамен			
	Спеціальність: 081 «Право» Освітньо-наукова програма «Право»		

2.1. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ФОРМУВАННЯ ЯКИХ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Відповідно до освітньо-наукової програми «Право», після вивчення курсу «Методологія наукових досліджень в галузі права» здобувачі вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня повинні оволодіти такими компетентностями:

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК3. Здатність працювати в міжнародному контексті та адаптувати його у вітчизняне.

ЗК4. Здатність розробляти проєкти та управляти ними.

ЗК5. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері права на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

ЗК 6. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення, генерування нових ідей та досягнення наукових цілей.

ЗК 8. Здатність дотримуватись етичних зобов'язань та етики поведінки, академічної доброчесності під час проведення наукових досліджень та презентації їх результатів.

ФК 1. Здатність знаходити, контекстуалізувати та інтерпретувати значну кількість теоретичного та нормативного матеріалу;

ФК 2. Набуття глибоких, обґрунтованих фахових знань; детальні або дуже детальні знання спеціальної області дослідження в галузі права у поєднанні зі знаннями загальної наукової дискусії та внеску до індивідуальної області дослідження;

ФК 3. Здатність аналізувати методологічні проблеми загальної теорії права, галузевих юридичних наук;

ФК 4. Набуття глибокого розуміння та здатності використовувати складові та інструментарій доказування в окремих видах юридичних процесів, а також в права; процесі наукових досліджень

ФК 5. Здатність використовувати практичний досвід країн ЄС у вирішенні теоретичних та практичних проблем галузевих юридичних наук.

СК 1. Здатність до критичного аналізу знань та розуміння предметної області дослідження з оцінкою та синтезом нових комплексних ідей.

СК 2. Здатність планувати та виконувати сучасні інтелектуальні дослідження, як на запити стейкхолдерів так і сучасної світової наукової спільноти для досягнення науково обґрунтованих теоретичних або експериментальних наукових результатів, які розв'язують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для правничої сфери;

СК 3. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей.

СК 4. Здатність усно і письмово презентувати результати власного наукового дослідження українською та іноземною мовами, глибоко розуміти іншомовні наукові та професійні тексти за напрямом досліджень.

СК 5. Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.

СК 6. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті та проектах правничої та громадянської освіти у системі освіти дорослих.

СК 11. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій, викладацькій та професійній діяльності.

СК 12. Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них механізми розв'язання.

2.2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Формулювання результатів навчання для обов'язкового компоненту освітньої програми професійної підготовки для підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня базується на результатах навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Право», зокрема:

ПРН 1.1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.

ПРН 1.2. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефаківцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

ПРН 1.3. Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.

ПРН 1.4. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.

ПРН 1.5. Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати

результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми остриниківям стандартів академічної та професійної етики.

ПРН 1.6. Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці.

ПРН 1.7. Застосовувати сучасні цифрові інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, збереження й аналізу даних та інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

ПРН 1.8. Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проекти, які дають можливість створити нове цілісне знання, законопроектну та правозастосовну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні праям етичних, соціально-управлінських, соціально-економічних, екологічних та духовно-культурних аспектів.

ПРН 1.9. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері права на різних рівнях вищої освіти, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.

ПРН 1.10. Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.

ПРН 1.11. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи; використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності.

2.3. Пререквізити та постреквізити вивчення дисципліни.

Постреквізитами вивчення є знання з дисциплін «Доктрина публічного права», «Правове забезпечення інформаційної безпеки», «Методологія приватного права»

2.4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

денна форма навчання

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Семінари (год.)	Інд.- конс. робота (год.)	Самост. Робота (год)	Всього (год.)
МОДУЛЬ I =1,5 залікового кредиту (45 год)						
Загальна методологія правового пошуку та наукової творчості						
ЗМ 1 (Т. 1- Т. 5)						
T.1	Наука як система уявлень про дійсність	2	2	-	5	9
T.2	Юриспруденція як наука	-	-	-	9	9
T.3	Методологія правових досліджень	2	2	-	5	9
T.4	Логіка правового дослідження	2	2	-	5	9
T.5	Науково-теоретичні засади вивчення термінології права	2	2	-	5	9
Всього по модулю		8	8	2	29	45
Форма контролю – модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
МОДУЛЬ II =1,5 залікового кредиту (45 год)						
ЗМ 2 (Т.6 -Т.10) Ефективність законотворення та правовий моніторинг його ефективності						
T.6	Методика роботи над документальним матеріалом з правознавства	2	2	2	9	15
T.7	Методика вивчення наукової літератури з правознавства	2	2	-	11	15
T.8	Організація і методика написання тексту наукової роботи з правознавства	4	2	-	9	15
Всього по модулю		8	8	0	29	45
Форма контролю – модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Разом годин з курсу		16	14	2	58	90

заочна форма навчання

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Семинар и (год.)	Інд.- конс. робота (год.)	Самост. Робота (год)	Всього (год.)
МОДУЛЬ I =1,5 залікового кредиту (45 год)						
ЗМ 1(Т. 1- Т. 5) Теоретичні засади законотворення та законодавча техніка						
T.1	Наука як система уявлень про дійсність	-	-	-	9	9
T.2	Юриспруденція як наука	-	-	-	9	9
T.3	Методологія правових досліджень	2	-	-	7	9
T.4	Логіка правового дослідження	-	-	-	9	9
T.5	Науково-теоретичні засади вивчення термінології права	-	-	-	9	9
Всього по модулю		2	-	-	43	45
Форма контролю – модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
МОДУЛЬ II =1,5 залікового кредиту (45 год)						
ЗМ 2 (Т.6 -Т.10) Ефективність законотворення та правовий моніторинг його ефективності						
T.6	Методика роботи над документальним матеріалом з правознавства	2	2	2	9	15
T.7	Методика вивчення наукової літератури з правознавства	-	-	-	15	15
T.8	Організація і методика написання тексту наукової роботи з правознавства	-	-	-	15	15
Всього по модулю		2	0	0	43	45
Форма контролю – модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Разом годин з курсу		4	2	2	82	90

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВИМИ МОДУЛЯМИ

Змістовний модуль 1. Загальна методологія правового пошуку та наукової творчості.

Тема 1. Наука як система уявлень про дійсність.

План лекційного заняття

1. Поняття про науку, її сутність, цілі та функції.
2. Виникнення науки та її еволюція.
3. Теоретичні та методологічні принципи науки.
4. Наука як система знань. Основні види та ознаки наукового дослідження.

План семінарського заняття

1. Етапи розвитку науки.
2. Теоретичні основи наукових досліджень.
3. Структура наукової теорії.
4. Функції наукової теорії.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Концепція підготовки правників-науковців в Україні. Курс "Методика і Методологія наукових досліджень в галузі права" в системі вищої юридичної освіти.
2. Форми наукової роботи.
3. Теоретична основа правових досліджень. Класифікація наукових теорій.

Питання для самоконтролю

1. Основні поняття про науку.
2. Етапи розвитку науки.
3. Класифікація наук.
4. Теоретична основа правових досліджень.
5. Право та інші види соціальних норм.

Рекомендована література

1. Основна: [1], [2], [3], [4], [5]
2. Допоміжна: [1], [3], [4], [7], [8]
3. Інформаційні ресурси в Інтернет: [1], [2], [3],[4], [5].
4. Міжнародні видання: [1], [2], [3], [4].
5. Монографії [1], [2], [3]

Тема 3. Методологія правових досліджень

План лекційного заняття

1. Методологічна культура науки. Наукові принципи оцінки подій і явищ.
2. Загальні методи наукового пізнання. Методи емпіричного рівня дослідження. Методи теоретичного дослідження. Спеціальні методи наукових досліджень. Методи історичних досліджень: діахронний метод (метод періодизації), порівняльно-історичний ретроспективний метод, статистичний метод. метод,
3. Основні методи пізнання права. Метод міжнародного юридичного процесу. Критичний метод. Юридичний реалізм як правовий метод. Екзистенціальний метод. Соціологічний метод. Економічний матеріалізм. Комунікативний метод. Культурологічний метод. Психологічний метод. Психоаналітичний метод. Еволюційний метод. Геополітичний метод. Ігровий метод. Постмодерністський метод. Цивілізаційний метод. Метод економічного аналізу права. Конкретно- соціологічні дослідження в праві.

План семінарського заняття

1. Загальнонаукові методи та юриспруденція.
2. Конкретно-наукова методологія.
3. Методи і техніка пізнання права. (Позитивізм як метод пізнання права. Нормативістський метод. Природно-правовий метод. Феміністський метод). Політико-орієнтований метод.

4. Системність і систематизація в праві.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Проблема методу в міжнародних відносинах.
2. Методи конкретно-правового дослідження.
3. Методи порівняльно-правового дослідження.
4. Правова кібернетика.

Питання для самоконтролю

1. Основні методи пізнання права.
2. Наукові принципи оцінки подій і явищ.
3. Загальні методи наукового пізнання.

Рекомендована література

1. Основна: [1], [2], [3], [4], [5]
2. Допоміжна: [1], [3], [8], [11], [12]
3. Інформаційні ресурси в Інтернет: [1], [2], [3],[4], [5].
4. Міжнародні видання: [1], [2], [3], [4].
5. Монографії [1], [2], [3]

Тема 4. Логіка правового дослідження

План лекційного заняття

1. Загальна схема правового дослідження. Визначення проблеми, ознайомлення з існуючими дослідженнями за обраною темою.
2. Формування гіпотез.
3. Вибір методу дослідження. Проведення дослідження.
4. Інтерпретація результатів, оприлюднення результатів дослідження.

План семінарського заняття

1. Організація і планування правового дослідження.
2. Складання робочих планів.
3. Бібліографічний пошук літературних джерел.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Планування правового дослідження по обраній проблемі.

Питання для самоконтролю

1. Загальна схема правового дослідження.
2. Організація і планування правового дослідження.
3. Методи лінгвістичних досліджень.

Рекомендована література

1. Основна: [1], [2], [3], [4], [5]
2. Допоміжна: [2], [5], [9], [19]
3. Інформаційні ресурси в Інтернет: [1], [2], [3],[4], [5].
4. Міжнародні видання: [1], [2], [3], [4].
5. Монографії [1], [2], [3]

Тема 5. Науково-теоретичні засади вивчення термінології права

План лекційного заняття

1. Юридична термінологія.
2. Юридичні терміни. Їх класифікація.
3. Термінологічні проблеми законодавства.

План семінарського заняття

1. Структура терміна (семантична, граматична, словотвірна).
2. Термінологічна система права.
3. Вимоги до юридичної термінології.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Генетична характеристика української юридичної термінології.
2. Генезис і еволюція юридичної термінології: її зв'язок із походженням та розвитком суспільства, держави, права.

Питання для самоконтролю

1. Основи лінгвістичного вчення про термін і термінологію: вихідні поняття і терміни.
2. Методи лінгвістичних досліджень.
3. Лінгвістичний і юридичний методи аналізу термінології права.

Рекомендована література

1. Основна: [1], [2], [3], [4], [5]
2. Допоміжна: [1], [3], [4], [7], [8], [10], [12]
3. Інформаційні ресурси в Інтернет: [1], [2], [3], [4], [5].
4. Міжнародні видання: [1], [2], [3], [4].
5. Монографії [1], [2], [3]

Змістовний модуль 2. Теоретико-методологічні засади наукових досліджень в галузі права.

Тема 6. Методика роботи над документальним матеріалом з правознавства

План лекційного заняття

1. Послідовність пошуку джерел інформації.
2. Робота з джерелами права
3. Порядок укладення тексту нормативного правового акту.

План семінарського заняття

1. Вивчення опублікованих джерел і складання списку архівів.
2. Систематизація робочих матеріалів.
3. Способи конструювання правових норм.

План індивідуально-консультаційної роботи

Підготувати статті чи тези з наступних тем та презентувати їх

1. Науково-довідкові посібники для пошуку архівних фондів. Складання списку фондів. Науково-довідковий апарат у межах фонду.
2. Особливості аналізу нормативно-правових актів держави. Роль судового прецеденту у процесі тлумачення норм права.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Основи законодавчої техніки.
2. Правила оформлення нормативного правового акту.
3. Вивчення міжнародно-правових норм і необхідність їх імплементації у національне законодавство.

Питання для самоконтролю

1. Особливості аналізу нормативно-правових актів держави.
2. Вивчення міжнародно-правових норм і необхідність їх імплементації у національне законодавство.
3. Роль судового прецеденту у процесі тлумачення норм права.

Рекомендована література

1. Основна: [1], [2], [3], [4], [5]
2. Допоміжна: [1], [3], [4], [7], [8]
3. Інформаційні ресурси в Інтернет: [1], [2], [3], [4], [5].
4. Міжнародні видання: [1], [2], [3], [4].
5. Монографії [1], [2], [3]

Тема 7. Методика вивчення наукової літератури з правознавства

План лекційного заняття

1. Визначення причин, часу і умов створення наукової праці. Засвоєння правового, економічного та соціально-політичного смислу фактів і подій.

2. З'ясування поглядів, ідей особистостей, праці яких вивчаються.
3. Засвоєння нових понять і термінів.
4. Аналіз ідей, які були творчо розвинуті. Систематизація знань.

План семінарського заняття

1. Методика поетапного вивчення наукової праці.
2. Співвідношення ідей і положень.
3. Осмислення вузлових ідей і положень в аспекті предмета, що вивчається

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Засвоєння логіки розвитку теоретичних положень у різних історичних умовах.
2. Зосередження на правовій аргументації монографічної літератури.
3. Формування особистих поглядів на концепції, які розглядаються в роботі автора.

Питання для самоконтролю

1. Засвоєння правового, економічного та соціально-політичного смислу фактів і подій.
2. Осмислення вузлових ідей і положень в аспекті предмета, що вивчається.
3. Співвідношення ідей і положень.
4. Формування особистих поглядів на концепції, які розглядаються в роботі автора.

Рекомендована література

1. Основна: [1], [2], [3], [4], [5]
2. Допоміжна: [1], [3], [9], [10], [12]
3. Інформаційні ресурси в Інтернет: [1], [2], [3],[4], [5].
4. Міжнародні видання: [1], [2], [3], [4].
5. Монографії [1], [2], [3]

Тема 8. Організація і методика написання тексту наукової роботи з правознавства

План лекційного заняття

1. Загальні вимоги до написання наукового твору. Послідовність роботи з підготовки наукового твору. Структура наукового твору. Написання тексту наукового твору. Мовно- стилістичні засоби викладу матеріалу.
2. Види навчально-дослідницьких робіт.
3. Підготовка та оформлення наукового звіту за темою дослідження, розробка висновків та практичних рекомендацій.
4. Дисертація - форма атестації наукових і науково-педагогічних кадрів. Автореферат дисертації.

План семінарського заняття

1. Види науково-дослідницьких робіт. Тези. Наукова доповідь. Особливості підготовки і оформлення наукової статті. Рекомендації. Анотації. Пропозиції. Монографія.
2. Вимоги до форми викладу наукової роботи.
3. Структурні особливості дисертаційної роботи. Робота над рукописом. Основні вимоги до дисертаційних робіт. Структура дисертаційної роботи. Вимоги до змісту дисертаційної роботи. Авторське редагування тексту. Правила оформлення дисертаційної роботи. Порядок захисту дисертаційної роботи.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Підготовка статті за темою дисертаційної роботи.

Питання для самоконтролю

1. Загальні вимоги до написання наукового твору
2. Особливості підготовки і оформлення наукової статті.
3. Види науково-дослідницьких робіт.
4. Підготовка та оформлення наукового звіту за темою дослідження, розробка висновків та практичних рекомендацій.

Рекомендована література

1. Основна: [1], [2], [3], [4], [5]
2. Допоміжна: [1], [3], [4], [7], [8]
3. Інформаційні ресурси в Інтернет: [1], [2], [3],[4], [5].
4. Міжнародні видання: [1], [2], [3], [4].
5. Монографії [1], [2], [3]

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, представлено в табл. 4.1.

Максимальна кількість балів отримана здобувачем вищої освіти на семінарському занятті становить 4 бали для денної форми навчання та 8 балів для заочної форми навчання.

Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, включає обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE (максимально до 5 балів).

Таблиця 4.1.

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень в галузі права»
Денна форма навчання

Модулі	Модуль 1 21 балів					Допуск – 50 балів Екзамен – 50 балів Загальна оцінка з курсу – 100 балів
Загальна кількість балів за модулем №1						
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	
Семінарське заняття	4	-	4	4	4	
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи					
Модульна контрольна робота №1	5					
Модулі	Модуль 2 29 бали					
Загальна кількість балів за модулем №2						
Теми	T.6	T.7	T.8			
Семінарське заняття	4	4	4			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи					
Модульна контрольна робота №2	5					
Індивідуально-консультаційна робота	7					
Підсумковий тестовий контроль на порталі дистанційної освіти Moodle	5					

Заочна форма навчання

Модулі	Модуль 1 15					Допуск – 50 балів Екзамен – 50 балів Загальна оцінка з курсу – 100 балів
Загальна кількість балів за модулем №1						
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	
Семінарське заняття	-	-	-	-	-	
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи					
Модульна контрольна робота	15					
Модулі	Модуль 2 35					
Загальна кількість балів за модулем №2						
Теми	T.6	T.7	T.8			
Семінарське заняття	8	-	-			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи					
Модульна контрольна робота	15					
Індивідуально-консультаційна робота	7					
Підсумковий тестовий контроль на порталі дистанційної освіти Moodle	5					

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Кількість балів Денна/заочна	Критерії оцінювання
4/8	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
2/4	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту, теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання контрольних робіт

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється від 0 до 5 балів для денної форми навчання і від 0 до 15 балів для заочної форми навчання.

Таблиця 4.3.

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання Денна/заочна
Теоретичні питання	3/10
Тестовий блок	2/5
Всього	5/15

Таблиця 4.4.

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання

Критерії оцінювання	Кількість балів Денна/заочна
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	3/10
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	2/5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	1/2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0

Таблиця 4.5.

Критерії оцінювання тестового блоку

Критерії оцінювання	Кількість балів Денна/заочна
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який повністю розкрив всі питання та використовував для цього наукову літературу та власну думку.	2/5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який розкрив сутність лише окремих питань та використовував для цього наукову літературу та власну думку.	1/2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який взагалі не розкрив сутність визначень.	0

Критерії оцінювання індивідуальної роботи

Індивідуальним навчально-дослідним завданням з дисципліни «Методологія наукових досліджень в галузі права» виступає написання статті чи тез із проблематики дисципліни і оцінюється від 0 до 7 балів.

Виконання цього індивідуального навчально-дослідного завдання є необхідною умовою допуску до складання іспиту з навчальної дисципліни.

Це індивідуальне навчально-дослідне завдання виконується аспірантом під час самостійної роботи, з одержанням необхідних консультацій з боку науково-педагогічного працівника. Воно сприяє поглибленому вивченню здобувачем вищої освіти теоретичного матеріалу, формуванню у нього вмінь використання знань для вирішення відповідних наукових завдань.

Терміни видачі, виконання і захисту індивідуального навчально-дослідного завдання визначаються науково-педагогічним працівником.

Таблиця 4.6.

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
7	Послідовність, логічність написання статті чи тез та публікація
5	Послідовність, логічність написання статті чи тез, але без публікації на момент оцінювання.
0	Не написано статті чи тез та не подано до публікації.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та екзамену (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

Таблиця 4.7.

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					Екзамен/ Диференційований залік	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно - варіативний)	добре	Зараховано
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
00-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Результати складання екзамену оцінюються за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і вносяться у відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «незадовільно» і «не зараховано»). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

5. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

До переліку засобів оцінювання, які застосовуються при вивченні даної навчальної дисципліни, використовуються:

- екзамен;
- усне та письмове опитування;
- контрольні роботи;
- тести;
- комп'ютерне тестування на платформі MOODLE;
- ессе, виступи на конференціях, написання статей;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

6. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Основні поняття про науку.
2. Виникнення науки та її еволюція.
3. Теоретичні та методологічні принципи науки.
4. Основні види та ознаки наукового дослідження.
5. Теоретичні основи наукових досліджень.
6. Структура наукової теорії.
7. Функції наукової теорії.
8. Концепція підготовки працівників-науковців в Україні.
9. Курс «Методика та Методологія наукових досліджень в галузі права» в системі вищої юридичної освіти.
10. Етапи розвитку науки.
11. Класифікація наукових теорій.
12. Форми наукової роботи.
13. Пріоритетні напрямки наукових досліджень в Україні.
14. Теоретична основа правових досліджень.
15. Право та інші види соціальних норм.
16. Правова наука в системі гуманітарного знання
17. Понятійно-правова єдність предмету та методу юриспруденції.
18. Основні функції юридичного методу.
19. Юриспруденція як система юридичних наук.
20. Міждисциплінарні зв'язки юриспруденції.
21. Концепції розвитку юриспруденції.
22. Наукова парадигма.
23. Структура юриспруденції.
24. Класифікація юридичних наук.
25. Сучасне юридичне мислення в контексті порівняльного правознавства.
26. Типологія розуміння правую.
27. Легізм.
28. Юснатуралізм
29. Юридичний лібертаризм.
30. Лібертарно-юридична концепція розуміння права та юриспруденції.
31. Розвиток юридичного пізнання.
32. Юриспруденція як суспільствознавча наука.
33. Загальна теорія права в системі соціальних і юридичних наук.
34. Методологічна культура науки.
35. Методи емпіричного рівня дослідження.
36. Методи теоретичного рівня дослідження.
37. Спеціальні методи наукових досліджень.
38. Методи історичних досліджень: діахронний метод, ретроспективний метод, статистичний метод, порівняльно-історичний метод.
39. Критичний метод.
40. Юридичний реалізм як правовий метод.
41. Екзистенціальний метод.
42. Формування гіпотез.
43. Визначення проблеми, ознайомлення з існуючими дослідженнями за обраною темою.
44. Інтерпретація результатів, оприлюднення результатів дослідження.
45. Складання робочих планів.
46. Юридична термінологія.
47. Юридичні терміни і їх класифікація.
48. Термінологічні проблеми законодавства.
49. Структура терміна.

50. Вимоги до юридичної термінології.
51. Генезис і еволюція юридичної термінології.
52. Наукові принципи оцінки подій і явищ.
53. Загальні методи наукового пізнання.
54. Спеціальні методи наукових досліджень.
55. Основні методи пізнання права.
56. Загальна схема правового дослідження.
57. Організація і планування правового дослідження.
58. Основи лінгвістичного вчення про термін і термінологію: вихідні поняття і терміни.
59. Методи лінгвістичних досліджень.
60. Генетична характеристика української юридичної термінології.
61. Особливості аналізу нормативно-правових актів держави.
62. Послідовність пошуку джерел інформації.
63. Робота з джерелами права.
64. Порядок укладання тексту нормативно-правового акту.
65. Вивчення опублікованих джерел і складання списку архівів.
66. Систематизація робочих матеріалів.
67. Способи конструювання правових норм.
68. Роль судового прецеденту у процесі тлумачення норм права.
69. Науково-довідкові посібники для пошуку архівних фондів.
70. Складання списку фондів.
71. Основи законодавчої техніки.
72. Правила оформлення нормативно-правового акту.
73. Особливості аналізу нормативно-правових актів держави.
74. Вивчення міжнародно-правових норм і необхідність їх імплементації у національне законодавство.
75. Визначення причин, часу і умов створення наукової праці.
76. З'ясування поглядів, ідей особистостей, праці яких вивчаються.
77. Аналіз ідей, які були творчо розвинуті.
78. Методика поетапного вивчення наукової праці.
79. Засвоєння логіки розвитку теоретичних положень у різних історичних умовах.
80. Зосередження на правовій аргументації монографічної літератури.
81. Засвоєння правового, економічного та соціально-політичного смислу фактів і подій.
82. Осмислення вузлових ідей і положень в аспекті предмета, що вивчається.
83. Співвідношення ідей і положень.
84. Формування особистих поглядів на концепції, які розглядаються в роботі автора.
85. Загальні вимоги до написання наукового твору.
86. Особливості підготовки і оформлення наукової статті.
87. Види науково-дослідницьких робіт.
88. Підготовка та оформлення наукового звіту за темою дослідження, розробка висновків та практичних рекомендацій.
89. Послідовність роботи з підготовки наукового твору.
90. Структура наукового твору..
91. Написання тексту наукового твору.
92. Мовно-стилістичні засоби викладу.
93. Дисертація - форма атестації наукових і науково-педагогічних кадрів.
94. Автореферат дисертації.
95. Види науково-дослідницьких робіт.
96. Тези.
97. Наукова доповідь.
98. Анотація.
99. Монографія.
100. Вимоги до форми викладу наукової роботи.

101. Структурні особливості дисертаційної роботи.
102. Робота над рукописом.
103. Основні вимоги до дисертаційних робіт.
104. Вимоги до змісту дисертаційної роботи.
105. Авторське редагування тексту.
106. Правила оформлення дисертаційної роботи.
107. Порядок захисту дисертаційної роботи.
108. Вступ дисертації та його композиція.
109. Актуальність дисертаційного дослідження.
110. Мета і завдання дослідження.
111. Об'єкт і предмет дослідження.
112. Наукова новизна одержаних результатів.
113. Практичне значення одержаних результатів.
114. Особистий внесок здобувача.
115. Апробація результатів дисертації.
116. Публікації до дисертації.
117. Основна частина дисертації.
118. Висновки дисертації.
119. Список використаних джерел.
120. Додатки до дисертації.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

7.1. Основна:

1. Данильян О. Г., Дзьобань О. В. *Методологія наукових досліджень: Підручник*. Харків: Право, 2019. 368 с.
2. Корягін М. В. *Основи наукових досліджень : навч. вид. / М. В. Корягін, М. Ю. Чік. – Київ : Алерта, 2019. – 543 с. 111*
3. Ліпич Л.Г. *Методологія та організація наукових досліджень (галузі знань: 05 –соціальні та поведінкові науки, 07 – управління та адміністрування) :навч. посіб. та ін. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 220 с*
4. Медвідь В. Ю. *Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях) : навч. посіб. / Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. – Суми : СНАУ, 2020. – 220 с.*
5. Омельчук С. *Бути чесним у навчанні й науці. Експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти: Навчальний посібник*. Херсон, 2021. 80 с.

7.2. Допоміжна:

1. Бандурка О. М. та ін. *Теорія держави і права : підруч. / за заг. ред. О. М. Бандурки*. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2018. 415 с.
2. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. *Методи правового дослідження. Соціологія права: енциклопедичний словник / Л. М. Герасіна, О. Ю. Панфілов, В. Л. Погрібна та ін.; за ред. М. П. Требіна*. Харків: Право, 2020. С. 539-542.
3. *Загальна теорія права. Академічний курс / кол. авт. ; за ред. С. В. Бобровник*. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 576 с.
4. Зозуля Є. В., Іванов І. В., Гончаров А. В. *Теорія держави і права: підготовка до державної атестації : навч. посібник / за заг. ред. Є. В. Зозулі*. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 163 с.
5. Каткова Т. Г. *Теорія держави і права : навч. посібник. 2-е вид., доп.* Харків : Право, 2020. 96 с.
6. Кельман М. С., Стратонов В. М. *Загальна теорія права : підруч. 6-е вид., доп.* Херсон : Олді-Плюс, 2020. 720 с.
7. Кириченко В. М., Кириченко Ю. В., Соколенко Ю. М. *Політикоправова система України : підруч. / за заг. ред. В. М. Кириченка*. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 303 с.
8. Коваленко О.О. *Щодо ефективності дії юридичної гарантії забезпечення молоді першим робочим місцем в умовах ринкової економіки. Збірник наукових праць Харківського національного університету ім. Г.С. Сковороди «Право»*. 2018. Вип. 29. С. 47–51.
9. Макушев П. В., Хрідочкін А. В. *Теорія правозастосування : навч. посібник*. Дніпро : Гельветика, 2018. 360 с.
10. Михайліна Т. В. *Роль інтегративного потенціалу правосвідомості у реформуванні правової системи : монографія*. Вінниця, 2018. 312 с.
11. Орлова О. О., Кучук А. М., Мінченко О. В. *Загальна теорія права : навч.-метод. посібник*. Суми : Цьома С. П., 2020. 236 с.
12. Чувакова Г., Антошина І. *Правові системи сучасності : навч.- метод. посібник*. Одеса : Фенікс, 2021. 129 с.

7.3. Інформаційні ресурси Інтернет:

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> .
2. Офіційний сайт Верховної Ради України URL: <http://portal.rada.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України URL: <http://kmu.gov.ua>
4. Офіційний сайт Конституційного Суду України URL: <http://ccu.gov.ua>
5. Офіційний сайт Президента України URL: <http://president.gov.ua>

7.4. Міжнародні видання:

1. Serhii Kudin, Anatolii Shevchenko, Olena Kalhanova, Olena Kravchenko. *Guarantees of realization of the rights and freedoms of the person in the national legal system: Teaching technique. The Asian International Journal of Life Sciences. Supplement 21(2) 2019. S. 535 – 548. SCOPUS. URL: <http://www.scopus.com/inward/record.url?eid=2-s2.0->*

85077200268&partnerID=MN8TOARS.

2. Serhii V. Kudin, Anatolii Y. Shevchenko, Oleksandr M. Loshchykhin, Vasyl H. Fatkhutdinov. The principle of inevitability and the institution of exemption from legal liability: aspects of their relationship. *Revista Genero e Interdisciplinaridade*. 2021. V 2. № 01. С. 153 – 175.
3. Serhii Kudin, Anatolii Shevchenko. Main direction of development of comparative history of law in Ukraine at the beginning of the XXI century. *KELM*. 2020. № 5 (33). Vol. 4. P. 198 – 203.
4. 2. Dudchenko V.V., Tsurkan-Saifulina Y.V., Vit-man K.M., Kresina I.O., Kresin O.V. Strategic guidelines of ethno-national policy of Ukraine: political and legal aspects // *Вісник Національної академії правових наук України. Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*. 2021. № 4. С. 52-61.

7.5. Монографії:

1. Жебровська К. А. Універсалізм і релятивізм правових цінностей у діалозі правових систем : монографія. Одеса : Фенікс, 2018. 221 с.
2. Харитонов Р. Ф. Концепція галузевої юридичної компаративістики: науковий та освітній аспекти : монографія. Одеса : Фенікс, 2019. 218 с.
3. Павлишин О. В. Правова реальність як знакова система: монографія. Харків : Право, 2018. 335 с.

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни
«Методологія наукових досліджень в галузі права»
(протягом 5 років після затвердження або до затвердження освітньої програми)

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри теоретико-правових дисциплін
від _____р. № __

Укладачі:

_____ А. Шевченко, д.ю.н., професор,
в.о.завідувача кафедри теоретико-
правових дисциплін

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

(протягом 5 років після затвердження або до затвердження освітньої програми)

Навчальний рік	Дата засідання кафедри	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП

РЕЦЕНЗІЯ

на робочу програму обов'язкової навчальної дисципліни
«Методологія наукових досліджень в галузі права»
для підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового)
рівня (спеціальність 081 «Право»)

Докорінні зміни останніх десятиліть в економіці, політиці, екології та суспільному житті України зумовили значне зростання кількості різноманітних проблем як на рівні окремої особистості, соціальної групи, так і суспільства загалом. Необхідність розв'язання означених проблем активізувала розвиток наукової професії як проблеми. Зміни соціально-політичних та економічних умов життя населення не оминули й системи вищої освіти в Україні, що зумовило виникнення та розвиток нових підходів у з'ясуванні специфіки науково-дослідної роботи.

Тому перед Державним податковим Університетом постала мета – сприяти формуванню у майбутніх докторів філософії поглиблених професійних знань, умінь і навичок щодо наукових досліджень в галузі права як безпосереднього інструментарію з розвідки актуальної проблематики правового пошуку.

Робоча програма з дисципліни «Методологія наукових досліджень в галузі права» складена відповідно до встановлених вимог.

Авторами передбачено ряд тем, які підлягають вивченню в аудиторії під час проведення лекційних та семінарських занять, та тих питань, які здобувачі повинні опрацювати самостійно.

Рекомендована література містить достатній перелік наукових джерел у сфері методології наукового пошуку, підручників та навчальних посібників, іншої спеціальної літератури відомих вітчизняних та зарубіжних учених.

В цілому робоча програма навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень в галузі права» відповідає навчально-методичним вимогам і заслуговує на впровадження у навчальний процес.

Рецензент:

Д.ю.н., професор, професор
кафедри теоретико-правових дисциплін

 С.В. Кудін

РЕЦЕНЗІЯ

на робочу програму навчальної дисципліни
«Методологія наукових досліджень в галузі права»
для підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового)
рівня (спеціальність 081 «Право»)

Комплексність, якість та системний підхід до написання дисертаційного дослідження на здобуття наукового ступеня доктора філософії зумовлюється методологією наукових досліджень в галузі права відповідного дослідження.

Наукове дослідження – достатньо складний науковий процес, із своєю методологією проведення. Саме тому підготовка докторів філософії у вищій школі потребує не тільки формування в нього енциклопедичних, світоглядних та спеціальних знань, але й вироблення обов'язкових відповідних творчих навичок і умінь.

Контент навчального курсу вміщує розгляд важливих питань: вибір напрямку та послідовність наукових досліджень; дослідницькі принципи науки; методи наукового пізнання; наукове мислення в організації роботи; методика роботи над документальним матеріалом; науково-теоретичні засади вивчення термінології права; технологія наукової діяльності; методика написання тексту з проблем юриспруденції.

Рецензована робоча програма орієнтує здобувача на системне і комплексне осмислення навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень в галузі права».

Робоча програма відповідає належному науково-теоретичному та професійному рівням, призначена для використання як методологічний інструментарій при написанні здобувачем науково-теоретичної роботи.

Враховуючи зазначене, робоча програма «Методологія наукових досліджень в галузі права» може бути впроваджена у навчальний процес.

Рецензент:

Д. ю. н, професор,
професор кафедри публічного права

Т.О. Мацелик